

PLZEŇSKÝ KRAJ

Mgr. Ivana Bartošová

náměstkyně hejtmána pro oblast školství a cestovního ruchu

V Plzni dne 21. října 2017

Vážená paní, vážený pane,

od počátku přípravy společného vzdělávání byla odborná i laická veřejnost ústy představitelů MŠMT ujišťována o tom, že finančních prostředků, které inkluzi budou zabezpečovat, je dostatek. Školský zákon v § 16, odst. 1 jasně definuje, kdo je dítě, žák, student se speciálními vzdělávacími potřebami, co ke svému vzdělávání potřebuje a garantuje mu právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření školou a školským zařízením. Školský zákon pro poskytování PO nerozděluje školy, či školská zařízení na školu „běžnou“ a školu zřízenou dle § 16, odst. 9, stejně tak jako nerozděluje třídy. Právo na PO mají tedy všechny děti, žáci, studenti se SVP bez ohledu na to, v jaké škole nebo třídě se vzdělávají. Financování AP se souhlasem krajského úřadu jasně definuje § 16, odst. 11 školského zákona.

Navýšení finančních prostředků „...na nezbytné zvýšení nákladů spojených s výukou dětí, žáků a studentů uvedených v § 16 odst. 9...“ ukládá také ustanovení § 160, ale principy poskytování prostředků ze státního rozpočtu na pokrytí těchto zvýšených výdajů upravuje ustanovení § 161, odst. 6. školského zákona.

(6) Rozpis finančních prostředků vyčleněných ze státního rozpočtu na činnost škol a školských zařízení uvedených v odstavci 5 pro jednotlivé krajské úřady provede ministerstvo na základě republikových normativů; ministerstvo tento rozpis upraví s ohledem na skutečný počet dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami v jednotlivých krajích a normovanou finanční náročnost podpůrných opatření těmto dětem, žákům a studentům poskytovaných.“

V souladu s výše uvedeným je zřejmé, že ze strany poradenských zařízení byla doporučena individuálně definovaná podpůrná opatření bez ohledu na to, v jaké škole (třídě) je dítě (žák) vzděláváno, ale s ohledem na jeho potřeby. Finanční nároky na podpůrná opatření stanovená a vykázaná v případě škol zřízených podle § 16, odst. 9 nebyly ze strany MŠMT akceptovány. Prostředky krajům nebyly poskytnuty v rozporu s platnou legislativou a odkazem na povinnost krajských úřadů dofinancovat tyto neposkytnuté objemy prostředků z vytvořených rezerv. V podmínkách Plzeňského kraje jde o obnos cca 10 mil Kč, a to pouze za měsíc srpen 2017. Situace je však z pohledu tohoto období a stávajících podmínek Plzeňského kraje takto neřešitelná z více důvodů. Především, pomineme-li spornost tohoto kroku ze strany MŠMT z pohledu legislativy, z toho důvodu, že byl při tvorbě

struktury rezerv nepředvídatelný a nesystémový. Do vypořádání úpravy závazných ukazatelů ze strany MŠMT do měsíce červenec 2017 byly prostředky poskytnuty i na zmíněné dotčené typy organizací bez jakýchkoli problémů. Dále krajské úřady byly ve strukturování rezerv zatíženy dalším, systémově na straně rozpisu prostředků na rok 2017 neřešeným, problémem s významným dopadem do financování regionálního školství. Jedná se o dofinancování nárůstů nákladů na změnu RVP u předškolního vzdělávání a požadavku na překrývání učitelů mateřských škol. Zde byla rovnou rozpisem deklarována povinnost krajských úřadů dofinancovat z rezervy, což je další nesystémový a z pohledu legislativy sporný krok MŠMT, vezmeme-li v úvahu, čím se krajský úřad při výkonu přenesené povinnosti má řídit a na jakých principech je normativní financování legislativně založeno. Nicméně i na to Krajský úřad Plzeňského kraje ve struktuře rezervy byl připraven. Pro pokrytí nedodaných prostředků na podpůrná opatření ze strany MŠMT však již v rezervě našeho kraje prostředky nejsou a tudíž nebudou poskytnuty. Aby nebyla ohrožena činnost dotčených 16 organizací, ve kterých jsou na vymezenou a podpůrnými prostředky nepokrytou činnost již realizovány pracovně právní vztahy, bude krajský úřad hledat podporu v samosprávném rozpočtu kraje, avšak zatím s nejasným výsledkem.

S velkou lítostí a rozhořčením se pracovníci škol, představitelé krajů, ale především rodiče dětí, žáků a studentů speciálních škol, pozastavují nad dopisem náměstka ministra školství, mládeže a tělovýchovy ČR, Mgr. Václava Pícla.

Z dopisu vyplývá jasná jednostranná podpora „běžným“ školám a třídám na úkor škol a tříd zřízených dle § 16, odst. 9. Cílovou skupinou těchto škol a tříd jsou děti a žáci s takovým rozsahem speciálních vzdělávacích potřeb, který jim nedovolí zařadit se do jakékoli, byť všemi možnými podpůrnými opatřeními dotované „běžné“ školy. Jak k tomu přijde žák vozíčkář s autismem a mentálním postižením, kterému nebude přidělen asistent pedagoga? Jak máme čelit logickým stížnostem jeho rodičů, když kromě tohoto žáka vzděláváme v jedné třídě např. dalších sedm žáků (i s jinými kombinacemi postižení). Jak máme plnit ŠVP (resp. IVP), když má třída v programu vycházku, tělesnou výchovu, výchovy další nebo „jen“ naukový předmět, při kterém žáci sedí v lavici. Co s jejich spasticitou, nepohyblivostí, inkontinencí? Na to skutečně JEDEN UČITEL VE TŘÍDĚ nestačí a jak se zdá, asistent pedagoga do takové třídy nebude ze státního rozpočtu zafinancován. Co s asistenty pedagoga tedy máme udělat? Propustit s odstupným? Tytéž kvalifikované zaměstnance, které jsme po dobu několika měsíců velmi těžce sháněli? Vždyť ono už tak zkoušené dítě má ze zákona nárok na toto podpůrné opatření. Opravdu ho nedostane jen proto, že je na naší „segregující“ škole? Nejde o školy, jde nám přece o děti. Ředitelé škol zřízených podle § 16, odst. 9 se při konzultacích se ŠPZ o navržených podpůrných opatřeních chovají velice zodpovědně a zdaleka nevyužívají možnosti 4 pedagogických pracovníků ve třídě. V Plzeňském kraji mluvíme maximálně

o 3 pedagogických pracovních ve třídě, a to v několika málo případech. Standardem je 1 učitel a 1 AP.

Náměstek ministra školství, mládeže a tělovýchovy ČR Mgr. Václav Pícl ve svém dopise ze dne 25. 9. 2017 uvádí: „zákonná úprava sice umožňuje přiznat a poskytovat PO i žákům vzdělávajících se ve speciálních třídách a školách, ale to ve zcela výjimečných případech“ Kdo a jak určí, co je výjimečné a kde školský zákon o této výjimečnosti hovoří? Nebo se jen jedná o účelovou interpretaci MŠMT z důvodu nedostatečného finančního zajištění společného vzdělávání? Jak má poradenské zařízení zdůvodnit rodičům žáka s fatální diagnózou, že jen proto, že je ve speciální škole, nemá nárok na finanční zabezpečení doporučeného asistenta pedagoga na rozdíl od situace, kdy by se žák vzdělával na „běžné“ škole?

Vedoucí školských poradenských zařízení jsou ze strany NÚV, konkrétně PhDr. Zapletalové varováni, a to velmi důrazně, aby nedoporučovali podpůrná opatření žákům, kteří se vzdělávají ve školách a třídách zřízených dle § 16, odst. 9. Opravdu mají postupovat protizákonně? Opravdu mají rodiče, kteří si vybrali speciální školy platit za postižení svých dětí tím, že jim neposkytneme to, na co mají ze zákona nárok. Domníváme se, že snaha o plíživou likvidaci speciálních škol, ať už k ní vedou jakékoli motivy, je víc než zjevná. Oznámení o neposkytnutí finančních prostředků na personální a materiální podpůrná opatření na základě výkazu R 44-99 avizuje ekonomickou likvidaci „paragrafových“ škol. Uvědomují si představitelé MŠMT a NÚV, že ze škol zřízených dle § 16, odst. 9 už není cesta na jiné zařízení, že všechny děti, které selhaly v hlavním vzdělávacím proudu, přestupují právě do těchto škol?

Skutečně situace, kdy MŠMT prosadilo společné vzdělávání za každou cenu a nedokázalo spočítat reálné náklady, povede k tomu, že na to opět doplatí ti nejpotřebnější?

Je opravdu možné, aby v právním státě ústřední orgán, v tomto případě MŠMT porušoval zákon, který si sám vytvořil a současně k tomu nutil i krajské úřady, potažmo ředitele škol a školská poradenská zařízení? Bude MŠMT nastalou situaci samo vysvětlovat rodičům postižených žáků anebo tuto zodpovědnost opět přenesl na někoho jiného?

Odborná pedagogická veřejnost na úskalí společného vzdělávání upozorňovala již při tvorbě novely školského zákona a při tvorbě podzákonných norem. Současně upozorňovala i na to, že takto zásadní změna by měla projít alespoň ročním pilotním ověřováním. MŠMT ovšem na připomínky z terénu, od lidí, kteří na školách pracují s postiženými dětmi a na připomínky krajských úřadů (které si byli napříč republikou hodně podobné) nebralo v nejmenším zřetel.

Z roční realizace společného vzdělávání a ze současných kroků MŠMT jasně vyplývá, že o postižené dítě jde až v poslední řadě.

Otevřený dopis byl sepsán a odsouhlasen řediteli škol zřízených podle § 16, odst. 9 v Plzeňském kraji.

Mgr. Ivana Bartošová
náměstkyně hejtmana Plzeňského kraje
pro oblast školství a cestovního ruchu

JUDr. Jaroslava Havlíčková
vedoucí odboru školství, mládeže a sportu
Krajského úřadu Plzeňského kraje

Rozdělovník:

prof. PhDr. Stanislav Štech, CSc. - MŠMT

Mgr. Václav Pícl - MŠMT

RNDr. Zuzana Matušková - MŠMT

Kancelář Asociace krajů ČR, budova Magistrátu hl. m. Prahy, Mariánské náměstí 2

Asociace speciálních pedagogů ČR, Vinohradská 54, Praha 2